

Fremmet av Taha Layth Abbas

U24: Reform av selskapsskatten for rettferdig konkurranse

Norge skal være en nasjon som kjemper mot skjevfordeling i alle sine former. Og dessverre er det ikke bare våre mest trengende borgere som rammes av skjevfordeling, men også våre mikro- og små foretak (definert i regnskapsloven § 1-5).

I vårt næringsliv er det flere sektorer med stor skjevfordeling. Dette skaper utfordringer for konkurranse og fører til monopoler, duopoler og oligopoler. Få aktører med stor markeds kontroll svekker konkurransen i markedet og hemmer også priskonkurransen mellom selskapene. Resultatet er høyere priser til folket og økt profitt til de få.

Ved å gi skattefordeler til de små selskapene vil dette sette press på de store aktørene. Som vil føre til at flere selskaper deltar i markedet og at store selskaper må investere mer i innovative prosjekter, og jobbe mer for å opprettholde sin markedsposisjon.

SV vil ha en rettferdig næringspolitikk som støtter høy og sunn konkurranse. Der alle små selskaper får muligheten til å blomstre og utfordre, mens de store får mulighet til å konkurrere og bevise at de fortjener sin markedsposisjon. Gjennom en skattelette til mikro- og små foretak får vi et mer rettferdig næringsliv som vil føre til at vi får det meste av de store og det beste fra de små.

Skjevfordelingen i vårt næringsliv

I Norge kontrollerer tre aktører 93 prosent av **dagligvaremarkedet**: Reitan Gruppen, Coop Norge og NorgesGruppen. Tilsvarende ser vi i **mediemarkedet** der tre aktører kontrollerte 73.1 prosent av markedet i 2023. Det er flere sektorer som har denne skjevfordelingen. Dette er problematisk og lite demokratiserende. Markedsmakten ligger hos de få, og er i posisjon til å gjøre spillereglene vanskeligere for hver bedrift som prøver å utfordre dem.

Utfordringene er mange, men i dette forslaget brukes dagligvaremarkedet som eksempel, fordi manglende konkurranse i denne sektoren gjør det vanskeligere for bedrifter å utfordre og fører til høyere produktpriser for befolkningen.

En av utfordringene ved dagligvaremarkedet er at de få aktørene kjøper svært store volum, som gjør leverandørene avhengige av å ha dem som kunder. Å miste én kunde kan føre til tap av store deler av markedstilgangen. Dagligvarekjedene kan presse ned innkjøpsprisene og stille kontraktsvilkår som i hovedsak er til fordel for de store aktørene og gjøre det mer utfordrende for de mindre aktørene i markedet. Disse aktørene er ikke bare så store at de kan stille krav til sine leverandører. I mange tilfeller har de også eierskap eller kontroll over store deler av den vertikale verdikjeden, herunder grossistledd, distribusjon og i enkelte tilfeller egne merkevarer og produksjonsledd. For eksempel så eies ASKO av NorgesGruppen. Denne maktkonsentrasjonen bidrar til pris- og vilkårsdiskriminering mellom de tre aktørene og resten av markedet, som svekker konkurranseevnen til de mikro -og små foretak.

Skattefordeler til mikro- og små foretak er også et virkemiddel for å sikre at teknologi og kompetanse forblir i Norge. Når rammevilkårene er svake, blir det lettere for selskapene å flytte til USA, Europa eller Kina. Da mister vi både arbeidsplasser, fremtidige skatteinntekter og teknologi.

Skattereform for et nytt og konkurransedyktig næringsliv

SV mener at skattesystemet må være et aktivt virkemiddel for å motvirke skjevfordeling i næringslivet. En gradert selskapsskatt vil bidra til å redusere markedskonsentrasjon og styrke konkurransen i sektorer der få aktører i dag har betydelig markedsrett. Når mikro og små foretak får bedre rammevilkår, øker konkurransepresset på større aktører, som må investere mer i innovasjon, teknologi og effektiv drift for å opprettholde sin markedsposisjon.

I dag møter mikro- og små foretak strukturelle ulemper i konkurransen mot store konsern, både gjennom stordriftsfordeler, tilgang på kapital og markedsrett. Dette bidrar til svakere konkurranse, mangel på innovasjon og høyere priser for forbrukerne. Samtidig øker risikoen for at teknologi og verdiskaping flyttes ut av Norge til større markeder med mer konkurransedyktige rammevilkår.

Denne selskapsskatt for mikro- og små foretak, er inspirert av etablerte og dokumenterte ordninger i andre europeiske land. Modellen bygger blant annet på Storbritannias *Corporation Tax Marginal Relief* og Polens reduserte selskapsskatt for foretak med lav omsetning.

Skattesatsen fastsettes ved hjelp av en lineær funksjon der omsetning benyttes som referansegrunnlag for satsen, mens selve skatteplikten fortsatt beregnes av faktisk overskudd i tråd med gjeldende norsk rett og internasjonale skatterettslige standarder.

Omsetning (MNOK)	Resultatmargin	Resultat (MNOK)	Skattesats	Skatt (MNOK)	Netto resultat (MNOK)	Δ Skattesats
10	20 %	2,0	11,00 %	0,220	1,780	0,00 %
11	20 %	2,2	11,07 %	0,244	1,956	0,07 %
139	20 %	27,8	19,98 %	5,555	22,245	0,07 %
140	20 %	28,0	20,05 %	5,614	22,386	0,07 %
167	20 %	33,4	21,93 %	7,325	26,075	0,07 %
168	20 %	33,6	22,00 %	7,392	26,208	0,07 %

Ordningen er laget for å sikre at selskapene ikke straffes for vekst eller motiveres til å holde seg kunstig små for å få skattefordel. Ordningen er utformet slik at den ikke kan omgås gjennom kunstig oppsplitting av selskaper, ved bruk av regnskapslovens regler om tilknyttede foretak, der samlet omsetning i tilknyttede selskaper benyttes som grunnlag for fastsettelse av skattesats. Selskaper som driver med passiv inntekt omfattes ikke av ordningen.

SV vil ha:

- Innføre en gradert selskapsskatt for mikro- og små foretak basert på omsetning.
- Fastsette lavere skattesats for foretak med omsetning opptil 10 millioner kroner.
- Fastsette en gradvis, lineær økning i skattesatsen for små foretak frem til gjeldende nivå på 22 prosent.
- selve skatteplikten fortsatt beregnes av faktisk overskudd i tråd med gjeldende norsk rett og internasjonale skatterettslige standarder.
- Sikre at tilknyttede foretak etter norsk rett, vurderes samlet ved beregning av omsetning og skattesats for å hindre kunstige oppsplittinger.

- 73 ▪ Avgrense skattefordelen mot **passiv kapitalinntekt**, slik at inntekter fra aksjer,
74 obligasjoner og andre finansielle plasseringer ikke omfattes av ordningen.
- 75 ▪ Øke utbytteskatten så at den blir i tråd med dagens totale utbytteskatt for selskaper
76 som betaler 22 prosent, for å hindre omgåelse av arbeids- og personbeskatning.